

ZALECENIA

ZALECENIE KOMISJI (UE) 2015/682

z dnia 29 kwietnia 2015 r.

w sprawie monitorowania obecności nadchlóranu w żywności

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Nadchlóran występuje naturalnie w środowisku w złożach azotanu i potasu, a także może powstawać w atmosferze i przenikać do gleby i wód gruntowych. Występuje on również jako zanieczyszczenie środowiskowe w następstwie stosowania nawozów azotowych oraz produkcji, stosowania i usuwania nadchlóranu amonowego wykorzystywanego w paliwie raketowym, materiałach wybuchowych, wyrobach pirotechnicznych, flarach i układach uruchamiających poduszki powietrzne w samochodach, a także w innych procesach przemysłowych. Nadchlóran może również powstawać podczas rozkładu podchlorynu sodu stosowanego do odkażania wody i może zanieczyszczać wodę pitną. Za potencjalne źródła skażenia żywności nadchlóranem uważane są woda, gleba i nawozy.
- (2) Działający w ramach Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) panel ds. środków trujących w łańcuchu żywnościowym (panel CONTAM) przedstawił opinię naukową na temat zagrożeń dla zdrowia publicznego związanych z obecnością nadchlóranu w żywności⁽¹⁾. Panel CONTAM stwierdził, że przewlekłe narażenie z diety na nadchlóran stanowi potencjalne zagrożenie, zwłaszcza w przypadku konsumentów spożywających duże ilości nadchlóranu z żywnością, należących do młodszych grup wiekowych populacji cierpiących na łagodny lub umiarkowany niedobór jodu. Ponadto możliwe jest, że krótkotrwałe narażenie na nadchlóran jest powodem obaw w odniesieniu do niemowląt karmionych piersią i małych dzieci spożywających niewielkie ilości jodu.
- (3) Panel CONTAM stwierdził, że potrzeba więcej danych na temat występowania nadchlóranu w żywności w Europie, w szczególności w odniesieniu do warzyw, preparatów do początkowego żywienia niemowląt, mleka i przetworów mlecznych, tak aby dodatkowo zmniejszyć niepewność w ocenie ryzyka. Wysoki poziom nadchlóranu stwierdzono w *Cucurbitaceae* i warzywach liściastych, zwłaszcza uprawianych pod szkłem lub pod osłoną. Nie ma wystarczających danych dotyczących występowania nadchlóranu w żywności, w szczególności w próbkach żywności pobranych po dniu 1 września 2013 r. Analiza dotycząca nadchlóranu w wodzie pitnej powinna obejmować, w miarę możliwości, również wodę pitną niewchodzącą w zakres definicji żywności przewidzianej w rozporządzeniu (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾. Od dnia 1 września 2013 r. wprowadzono środki zmniejszające ryzyko, zaś dane na temat nadchlóranu uzyskane z próbek pobranych po tej dacie lepiej odzwierciedlają zasadę „najniższy rozsądnie osiągalny poziom”, zgodnie z dobrymi praktykami (tj. stosowanie nawozów o niskiej zawartości nadchlóranu) i mając na względzie aktualną obecność nadchlóranu w żywności.
- (4) Należy zatem zalecić prowadzenie monitorowania obecności nadchlóranu w żywności,

PRZYMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

1. Państwa członkowskie powinny, przy aktywnym udziale podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze, prowadzić monitorowanie obecności nadchlóranu w żywności, a w szczególności w:
 - a) owocach, warzywach i produktach z nich przetworzonych, w tym sokach;

⁽¹⁾ Panel CONTAM (panel EFSA ds. środków trujących w łańcuchu żywnościowym), 2014 r. „Scientific Opinion on the risks to public health related to the presence of perchlorate in food, in particular fruits and vegetables” (Opinia naukowa na temat zagrożeń dla zdrowia publicznego związanych z obecnością nadchlóranu w żywności, w szczególności w owocach i warzywach). Dziennik EFSA 2014;12(10):3869, 106 s. doi:10.2903/j.efsa.2014.3869.

⁽²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1).

- b) środkach spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 609/2013 ⁽¹⁾;
- c) suszonych ziołach i przyprawach; herbacie; naparach ziołowych i owocowych;
- d) napojach, łącznie z wodą pitną.

2. W celu zapewnienia reprezentatywności próbek dla danej partii państwa członkowskie powinny przestrzegać procedur pobierania próbek ustanowionych w załączniku do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1882/2006 ⁽²⁾ w odniesieniu do warzyw liściastych oraz w części B załącznika do rozporządzenia Komisji (WE) nr 333/2007 ⁽³⁾ w odniesieniu do innych rodzajów żywności wchodzących w zakres rozporządzenia (WE) nr 333/2007.

3. Następująca metoda analizy zapewnia uzyskanie wiarygodnych wyników:

„Quick Method for the Analysis of Residues of numerous Highly Polar Pesticides in Foods of Plant Origin involving Simultaneous Extraction with Methanol and LC-MS/MS Determination (QuPPE-Method) – Version 7.1” (Szybka metoda analizy pozostałości licznych bardzo polarnych pestycydów w żywności pochodzenia roślinnego obejmująca jednoczesną ekstrakcję metanolem i oznaczenie LC-MS/MS (metoda QuPPE) – wersja 7.1). Metodę można pobrać ze strony: http://www.crl-pesticides.eu/library/docs/srm/meth_QuPPE.pdf.

W uzupełnieniu należy zapoznać się z artykułem „Analysis of Perchlorate in Food Samples of Plant Origin Applying the QuPPE-Method and LC-MS/MS” (Analiza nadchloranu w próbkach żywności pochodzenia roślinnego przy zastosowaniu metod QuPPE i LC-MS/MS), w którym wykazuje się, w jaki sposób uwzględnić zanieczyszczenie środowiskowe nadchloran w wyżej wymienionej metodzie wielopozostałościowej QuPPE. Artykuł ten można pobrać ze strony: <http://www.analytik-news.de/Fachartikel/Volltext/cvuase2.pdf>.

Docelowa granica oznaczalności (LOQ) nie powinna być wyższa niż 2 µg/kg w przypadku analizy nadchloranu w żywności dla niemowląt i małych dzieci, 10 µg/kg w innych środkach spożywczych oraz 20 µg/kg w suszonych ziołach, przyprawach, herbacie oraz naparach ziołowych i owocowych.

4. Państwa członkowskie powinny, przy aktywnym udziale podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze, prowadzić badania mające na celu ustalenie czynników powodujących występowanie nadchloranu w żywności. W szczególności analiza obecności nadchloranu w nawozach, glebie oraz wodzie służącej nawadnianiu i wodzie procesowej jest właściwa w sytuacji, gdy czynniki te są istotne.

5. Państwa członkowskie powinny zapewnić regularne dostarczanie wyników analiz, najpóźniej do końca lutego 2016 r., do EFSA w ustalonym przez EFSA formacie przekazywania danych zgodnie z wytycznymi EFSA w sprawie standardu opisu próbek (SSD) dla żywności i paszy ⁽⁴⁾ oraz dodatkowymi szczególnymi wymaganiami EFSA dotyczącymi sprawozdawczości.

Sporządzono w Brukseli dnia 29 kwietnia 2015 r.

W imieniu Komisji
Vytenis ANDRIUKAITIS
Członek Komisji

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 609/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie żywności przeznaczonej dla niemowląt i małych dzieci oraz żywności specjalnego przeznaczenia medycznego i środków spożywczych zastępujących całodzienną dietę, do kontroli masy ciała oraz uchylające dyrektywę Rady 92/52/EWG, dyrektywy Komisji 96/8/WE, 1999/21/WE, 2006/125/WE i 2006/141/WE, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/39/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 41/2009 i (WE) nr 953/2009 (Dz.U. L 181 z 29.6.2013, s. 35).

⁽²⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1882/2006 z dnia 19 grudnia 2006 r. ustanawiające metody pobierania próbek i analizy do celów urzędowej kontroli poziomu azotanów w środkach spożywczych (Dz.U. L 364 z 20.12.2006, s. 25).

⁽³⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 333/2007 z dnia 28 marca 2007 r. ustanawiające metody pobierania próbek i metody analiz do celów urzędowej kontroli poziomów ołowiu, kadmu, rtęci, cyny nieorganicznej, 3-MCPD i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w środkach spożywczych (Dz.U. L 88 z 29.3.2007, s. 29).

⁽⁴⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/datex/datexsubmitdata.htm>